

PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

Alla barn och elever ska känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt.

Enhet:

Lindåsskolan och fritidshemmen

Lsåret:

2022-2023

Innehåll

Plan mot diskriminering och kränkande behandling.....	3
Syfte.....	3
Bakgrund	3
Kartlägg, analysera, åtgärda och följ upp efter följande modell	4
Uppföljning och utvärdering	4
Främjande arbete	6
Kartlägg och undersök risker för kränkningar.....	7
Analys av orsakerna till riskerna	8
Upprätta åtgärder	9
Så här gör vi planen känd	9
Vad gör vi om något händer?	10
Anmälningsskyldighet	10
Arbetsgång vid kränkande behandling	10
Rutin för hur vårdnadshavare/barn/elev går tillväga för att rapportera när ett barn/elev upplever eller får kännedom om kränkande behandling.....	11
Synpunkter och klagomål	11
Definitioner	12
Diskriminering.....	12
Diskrimineringslagen 1 kap 4§	12
Diskrimineringslagen 1 kap 5§	13
Källor	13

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Syfte

Syftet med planen är att förebygga och förhindra att kränkande behandling uppstår bland barn eller vuxna på förskola/skola och övrig verksamhet.

Uppdraget att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget. Detta hänger i sin tur samman med hela skolans verksamhet. Arbetet mot kränkande behandling bör ses i ett vidare sammanhang och skall omfatta alla på skolan, d v s ungdomar och vuxna som är delaktiga i skolans verksamhet, vilket också omfattar föräldrar/vårdnadshavare.

Kränkande behandling handlar om såväl individen som den miljö som hon eller han befinner sig i. Orsaker till att kränkningar uppkommer kan sällan enbart kopplas till individen eller miljön. Det handlar istället om samspelet mellan individ och miljö. Allt det vi utsätts för i vår arbetsmiljö påverkar hur vi mår och hur vi uppträder mot varandra. Vi är varandras arbetsmiljö.

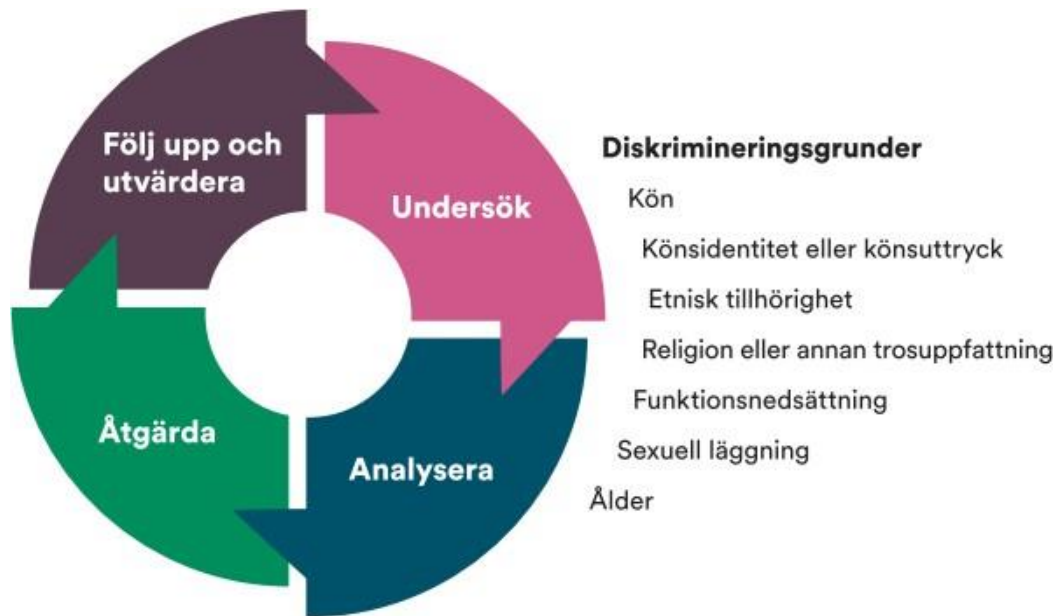
Bakgrund

Diskrimineringslagen (2008:567) syftar till att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskrimineringsombudsmannen utövar tillsyn över lagen.

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen lag i Sverige. Artikel två i konventionen redogör för alla barns lika värde. Alla barn har samma rättigheter och ingen får diskrimineras.

I skollagen (2010:800) 6 kap regleras skolans ansvar att motverka kränkande behandling av barn och elever genom ett målinriktat arbete. Huvudmannen ska se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Varje år ska en plan upprättas med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som man avser att påbörja under det kommande året

Kartlägg, analysera, åtgärda och följ upp efter följande modell

Uppföljning och utvärdering

Alla elever har tillsammans med lärare i skolan och fritidshemmet gjort trygghetsvandringar för att kartlägga var det kan ske kränkningar. Kartläggningen blir grund till den nya planen. Det var mycket svårt att arbeta skyndsamt kring att, ge stöd till elever i konflikter, ha koll på raster och ha samtal med elever och vårdnadshavare när många lärare vara sjuka och det var pandemi under förra läsåret. Klasser som var mest drabbade av vikarier och lärarbyten har visat tecken på en ökad otrygghet och det har varit ökande konflikter. Det flyttade in nya elever i några klasser. Det fanns ett rastschema där minst 3 personal skulle vara ute. Det har varit konflikter och tillfällen där elever har känt sig utsatta, vid in och utgång mellan skola och fritids, mellan rast och lektion samt vid fotbollsplanen och på rast. Det har ofta varit samma elever som gått på en eller två andra elever. En del konflikter har handlat om vad som hänt utanför skoltid, händelsen är inte utredd. Några elever är mycket impulsiva och använder våld, könsord, svärord eller rasistiska, sexistiska uttryck. Att lärare och resurspersoner har varit nära elever som kränker har gjort att situationer kan stoppas tidigt. Det fanns tillfällen när det var svårt att få samsyn mellan lärare, vårdnadshavare och elever kring det som hänt, eller hur man reder ut och hur man kan göra istället. Enligt Trygghetsenkäten svarade eleverna att tryggheten var hög men flera elever känner rädsla för någon annan elev. Personal och rektor har sett över konflikter som arbetats med och som lagts in i Drafit. Det har diskuterats vad som blivit bra och vad som blivit mindre bra. Handlingsplaner för hur lärare ska jobba kring elev eller elevgrupp som ofta hamnar i konflikter har upprättats. Samverkan har det varit med centrala elevhälsan kring elever som har svårigheter med utåtagerande beteende eller känner sig utsatta. Skolan har även samverkat med socialtjänsten. Ibland finns samverkan med Bup och habiliteringen.

Skadegörelse, klotter, trasiga fönsterrutor och eldningar ökade på skolan, skolgården under förra året. Skolan har gjort en del orosanmälningar. Trots det har en del skadegörelse med trasiga lampor, fönsterrutor och klotter fortsatt.

Värdegrundsfrågor arbetas med i alla ämnen men det har i flera klasser varit svårare. Viktor Elm var genom ett projekt mellan Kalmar FF, Lions och Swedbank på besök i skolan för att tala om vänskap och läsning. Det blev positivt för många att lyssna på honom.

Resultat av trygghetsvandringar, enkätsvar, sammanställningar av inrapporterade händelser har legat till grund för den nya planen. Arbetsgången och planen gjordes känd för elever, personal och föräldrar. Det gavs möjlighet att ha synpunkter på och diskutera den nya planen på apt, elevrådsmöte, föräldrarådsmöte. Planen var klar till den 15 oktober.

Följ upp och utvärdera **förra verksamhetsårets** insatser och åtgärder

Främjande arbete

Så här arbetar vi för att barn och elever ska känna sig trygga och utvecklas i verksamheten.

- Elever och personal har fått god kännedom om var kränkningar oftast sker, genom elevenkäter, trygghetsvandringar samt från vad personal ser.
- Eleverna är delaktiga i arbetet kring arbetsmiljö- och trygghetsfrågor på klassråd, elevråd, via enkäter och trygghetsvandringar.
- Alla i skolan ska hälsa på varandra varje morgon och alla ska bli sedda och lyssnade på.
- Skolan har förtydligat ordningsreglerna och att alla ska arbeta mer skyndsamt kring ett det otrevliga språkbruket som ökat. Lärare agerar snabbare för att stoppa det. Enligt konsekvenstrappan som finns efter ordningsreglerna.
- Vi planerar för att 3-4 rastpersonal ska finnas ute på skolgården och några av dem i närheten av elever som oftare hamnar i konflikt.
- Skolan planerar in rastaktiviteter på en hel del raster. Då kan eleverna veta i förväg vad det är, var man kan gå och att man kan träffa andra kompisar och ha något roligt att göra på raster. Det är stora chanser att konflikter minskar.
- Alla elever är ute och rör sig på morgongympan.
- Lärare gör värdegrundsövningar och samarbetsövningar på lektioner i klassrummet. Värdegrundsteman ska planeras in med jämna mellanrum.
- Skolan ska genomföra mer åldersövergripande aktiviteter, äldre ska läsa för de yngre.
- Skolan ska jobba med positiva förebilder i olika sammanhang.
- Alla i skolan ska uppmärksamma det som är bra och tänka på att säga det till den det gäller. Skolan visar upp det som är bra på skolans facebookside.
- Skolans lärare är förebilder i socialt bemötande och ska göra eleverna delaktiga i socialt lärande och i bemötande. Alla ska tänka på hur man säger när det är mindre bra saker att ta upp och att man ger hopp om att allt går att prata om och reda ut.
- Elever och vårdnadshavare ska veta om planen mot kränkande behandling, hur vi ska jobba, att de ska vara delaktiga och att de får stöd av skolans lärare i att hantera konflikter och reda ut dem.

Kartlägg och undersök risker för kränkningar

Kartlägg **nuvarande situation** på förskolan/skolan.

För att få reda på om och i så fall var det finns diskriminering och kränkande behandling på förskola/skolan görs årligen en kartläggning kring detta.

Vid trygghetsvandringar och av situationer vid höstterminens start har det framkommit att:

1. Det ofta blir fullt språk och ojuste spel på fotbollsplanen. Flera elever menar att det finns elever som inte tål att förlora och då försöker man ändra regler, tackla ojuste eller säga fula ord, elakheter. Ibland upplever klasser att andra klasser försöker köra andra regler eller bestämmer att den klassen inte får vara där.
2. Kackerlackan (stenar i skogspartiet) Elever förstör varandras kojor. Det finns elever som kastar pinnar och stenar och som jagar andra, yngre elever. Elever kan hota med stryk om någon går för nära deras koja. Det händer att vissa elever bestämmer vilka elever som får komma upp på stenen. Det finns elever som upplever det otryggt i skogen för att det där kan sägas saker som ingen vuxen hör och det kan bli bråk där. Några elever tycker det är otryggt när äldre elever står i skogen och kan stirra på en.
3. Det är för lite gungor och blir ofta bråk om vem som ska få gunga. Det är svårt att samsas om fågelgungan. Det finns elever som puttar på fart fast man inte vill och det känns läskigt.
4. I korridoren till och från rast eller matsal, bibliotek kan det hända att det blir knuffar och skojbråk men också att det blir fula ord sagda. Det finns elever som tränger sig före i kön, puttar in en i väggen i korridoren eller hotas med skohorn när man ska gå ut på rast.
5. Omklädningsrummen: Det finns elever som försöker snärta med handduken och det finns några som är rädda att andra ska gömma ens kläder eller försöka gå in till tjejernas eller killarnas omklädningsrum. Ett flertal elever upplever det otryggt i omklädningsrummen.
6. Uteförrådet. Det kan hända att någon försöker stänga dörren så att man inte kommer ut och det kan bli bråk när någon försöker tränga sig före i kön.
7. Toaletter. Det finns elever som försöker hålla emot dörren när man ska gå ut, det finns de som försöker öppna med gem när man är inne på toa eller försöker låsa dörrar när ingen är där. Det finns elever som uppper att andra elever knackar på dörren när man är på toa.
8. I situationer när det inte alltid finns en vuxen t.ex i klassrummet, grupprummet, när man väntar på att gå in till slöjd och musik kan det hända saker som inte är okej.
9. Vid cykelställ eller annan undanskynd plats har lärare fått till sig att det kan sägas saker.
10. Det finns elever som utåtagerar vid en tillsägelse från både lärare eller klasskamrat. Det förekommer verbala uttryck, hot men också fysiskt våld.
11. I flera situationer än tidigare används sexistiska och rasistiska uttryck.
12. Det upplevs ofta svårt att arbeta mot en bättre utveckling om det inte finns samsyn mellan skola och hem kring barnets behov av stöd.

Analys av orsakerna till riskerna

Analysera kartläggningen.

Analysen ligger till grund för prioriterade åtgärder under innevarande verksamhetsår. Analys av kartläggningen skall vara slutförd senast 15 oktober.

Skolans lärare håller koll på elever som ofta utåtagerar och bestämmer vilka regler som ska gälla och vem som ska få vara med. Lärarna ska markera för dem och tryggar upp för dem som inte vågar säga ifrån eller som håller med. Se till att det finns tillräckligt många vuxna vid de ställen som eleverna upplever är otrygga är viktigt. En fortsatt hög in och utflyttning gör att det är oroligt i flera klasser. De känner inte varandra och en del elever har flyttat många gånger. Åldersövergripande aktiviteter som genomförs kan leda till att fler elever lär känna varandra. Elevantalet ökar igen vilket bidragit till en större trångboddhet. Det saknas lokaler för samtal och möten då det också är lyhört in till många rum. Det är trångt i entreer, korridor och klassrum. Det finns för lite gungor och lekmaterial ute. Fler elever än tidigare använder rasistiska och sexistiska uttryck vilket kan bidra till motsättningar och skolan får lägga mer tid kring att reda ut konflikter och för att öka kunskaper, förståelse och respekt för varandra.

Visa elever och vårdnadshavare att situationer reds ut enligt arbetsgången i planen. I några klasser har det varit vikarier till stor del vilket har påverkat tryggheten. Pandemin under året har gett fortsatt oro. Det har inte alltid funnits tid och resurser för att hinna med att reda ut konflikter på bästa sätt.

Samverkan med vårdnadshavare, elevhälsa, rektor och ibland Bup, Ifo eller habilitering sker men kan variera i kvalitet. Svårigheter med samverkan har ibland gett mer oro. Skolan måste arbeta mer med språkbruket och har lagt in det i ordningsregler. Skolan måste arbeta mer med samverkan kring utåtagerande och våldsamt beteende hos elever och bryta destruktivt beteenden. Skolan måste jobba mer med att elever och lärare ska ha en större tillit till varandra och lära känna varandra bättre. Alla ska jobba relationsskapande.

Upprätta åtgärder

- Alla som arbetar i skolan är tydliga förebilder i språk och bemötande. Varje lärare hittar stunder för att skapa goda relationer till varje elev.
- Alla i skolan ska hälsa på varandra varje morgon och alla ska bli sedda och lyssnade på.
- Lärare lägger in lära känna övningar med jämna mellanrum i klasserna.
- Tydliggöra ordningsregler för alla och jobba för att de följs. Språkbruket har nu lagts till i ordningsreglerna och ska följas enligt konsekvenstrappan.
- Tydliggöra plan mot kränkande behandling för alla. Jobba efter den.
- Ha höga förväntningar på att elever och vårdnadshavare ska vara delaktiga i att reda ut konflikter på ett bra sätt. Att vårdnadshavare ska stödja sina barn i att våga ta ansvar för sin del, och att de får förståelse för att vi vill ha trygga barn som vågar och kan ta ansvar.
- 3-4 pedagoger ska finnas ute på raster vid de ställen där det ofta händer kränkningar.
- Rastaktiviteter ska finnas på raster varje dag.
- Värdegrundsaktiviteter och åldersövergripande aktiviteter ska genomföras i högre grad.
- Ett schema ska finnas för dem som lånar ut saker från förrådet.
- Skolan jobbar vidare med att få dit positiva förebilder för skola, utbildning, läsning och värdegrund.
- Ha extra koll i matkö, vid entréer när det är rast, matkön och i omklädningsrummen.
- Använda bilder och sociala bildberättelser för elever i behov av det.
- Ha tät samverkan med elever som ofta utsätter andra och med elever som blir utsatta samt med deras vårdnadshavare och med centrala elevhälsan.
- Med jämna mellanrum ha roliga aktiviteter ihop inom klassen.
- Alla i skolan ska träna på att uppmärksamma bra saker och säga dem till det den gäller.
- Uppföljningar görs vid eht och vid apt.

Utifrån kartläggning och analys: redovisa de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande behandling på er enhet.

Så här gör vi planen känd

Hur säkerställer vi att barn och elever, vårdnadshavare och personal får kunskap och kännedom om den här planen?

Planen görs känd genom att den ligger ute på skolans app i vecka 42 för alla, diskuteras med elever på klassråd och elevråd, diskuteras med personal samt tas upp vid föräldrarådet 20 oktober och fastställs därefter. Läggs ut på hemsida, edwise och skolans app. Ett ex finns i varje klassrum.

Vad gör vi om något händer?

Anmälningsskyldighet

Förskollärare, lärare och annan personal i förskolan och skolan måste anmäla kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier som personalen får kännedom om och som sker i samband med förskolans eller skolans verksamhet. Anmälan ska göras till rektor. Rektorn måste i sin tur anmäla vidare till huvudman. Skyldigheten att anmäla gäller oberoende av hur personalen får reda på kränkningen. Det kan till exempel handla om att ett barn eller en elev berättar om en kränkning för någon i personalen eller att hen själv ser eller hör något som kan vara en kränkning.

Källa: 6 kapitlet 10 § skollagen, Skolinspektionens beslut med diarienummer 2011:1859 och Skolinspektionens beslut med diarienummer 2018:5136.

Du som arbetar i verksamheten ska skyndsamt anmäla om ett barn eller en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling.

- Förskollärare, lärare eller annan personal ska anmäla till rektorn.
- Rektorn ska i sin tur anmäla till huvudmannen.
- Om du arbetar i en pedagogisk verksamhet som inte är en skolenhet eller förskoleenhet, t ex öppen förskola och fritidshem, ska huvudmannen utse en medarbetare som tar emot anmälan.

Du ska anmäla inte bara när du får kännedom om kränkande behandling, utan även om du själv uppmärksammar en händelse som kan vara kränkande. Gör ingen värdering av allvaret i händelsen före anmälan. Det kan göras så snabbt som möjligt efteråt. Tänk på att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Arbetsgång vid kränkande behandling

All misstanke gällande kränkande behandling (barn/elev-barn/elev, vuxen-barn/elev, barn/elev-vuxen) ska skyndsamt anmälas.

Hela processen: anmälan, åtgärder, uppföljning, godkännande av rektor och huvudman sker i det digitala verktyget KB-process, Draftit.

Anmälan om kränkande behandling i KB-process görs via ikonen kränkande behandling under fliken favoriter på EmmaNet.

Dokumentationen i KB-process ska ge svar på frågorna:

- När hände det?
- Var hände det?
- Vilka var inblandade?
- Vad var det som hände?
- Hur agerar vi? Åtgärder?
- Vad gör vi för att förhindra att det händer igen?
- **Rektor** ansvarar även för att dokumentera när uppföljning skall ske.
- **Huvudman** följer kontinuerligt alla enheters anmälningar vid bildningsnämndens möte.

Rutin för hur vårdnadshavare/barn/elev går tillväga för att rapportera när ett barn/elev upplever eller får kännedom om kränkande behandling

- Vänd er i första hand till berörd personal för enkelhetens och snabbhetens skull.
- Till rektor/chef för enheten.
- Förvaltningschef.

Synpunkter och klagomål

Barn/elever och vårdnadshavare kan lämna synpunkter/klagomål kring situationen på förskolor/skolor/övriga verksamheter inom bildningsförvaltningen i Emmaboda kommun på följande sätt.

- Vänd er i första hand till berörd personal för enkelhetens och snabbhetens skull.
- Till rektor/chef för enheten.
- Via Emmaboda kommuns hemsida under Rutiner för Synpunkts- och klagomålshantering på förskolor, skolor och övrig verksamhet inom bildningsförvaltningen.

Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning,
- Sexuell läggning
- Ålder

Diskriminering kan till exempel ske genom skolans regler, dokument eller rutiner. En elev kan också bli diskriminerad om eleven blir särbehandlad på grund av t ex en förälders eller systons sexuella läggning, funktionshinder eller dylikt.

Diskrimineringslagen 1 kap 4§

4 § I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

3. bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
- andra omständigheter av betydelse,

4. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning,

funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

5. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

6. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Lag (2014:958)

Diskrimineringslagen 1 kap 5§

Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

5 § I denna lag avses med

1. kön: att någon är kvinna eller man,
2. könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,
3. etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,
4. funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,
5. sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning, och
6. ålder: uppnådd levnadslängd.

Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

Lag (2014:958)

Källor

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/koll-pa-studiero/framja-studiero-genom-att-motverka-krankande-behandling-och-diskriminering>

<https://www.do.se/om-diskriminering/>

<https://www.emmaboda.se/utbildning--barnomsorg/synpunkter-och-klagomal-in-om-bildningsforvaltningen.html>

Emmaboda kommun

Box 54, 361 21 EMMABODA

Växel 0471-24 90 00

kommunen@emmaboda.se, www.emmaboda.se